ಪ್ರತಿಬಿಂಬ

PRATIBIMBA –Multidisciplinary Kannada Research Journal of IIMRD
ISSN: 2582-2284
Vol-3 Issue 5, MAR-APR 2022, Pp 1-8
©*IIMRD*, Mysuru
IIMRD JOURNALS

www.iimrd.com

ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಪರಮಾನಂದ ಹಳ್ಳಿ[*] ಮತ್ತು ಡಾ.ಮುನಿವೆಂಕಟಪ್ಪ[**]

[*]ಸಂಶೋಧಕರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಹಂಪಿ

[**] ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಹಂಪಿ

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

ಜಾಗತೀಕರಣದ ನಂತರ ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ಭಾರತೀಯ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದ (ಜಿಡಿಪಿ) ಸುಮಾರು 15 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ರೈತರ ಉನ್ನತಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಆದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಅಥವಾ ಕೃಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಂತೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರ ದೊಡ್ಡ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನ, ಸ್ಥಿರವಾದ ಬೆಲೆಗಳು, ಕೃಷಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಯೋಜಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಕೃಷಿ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರ, ವಿಜಯಪುರ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಸಬಲೀಕರಣವು ಉತ್ತಮ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಬಲವರ್ಧಿತ ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡ

Please cite this article as: ಪರಮಾನಂದ ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಮುನಿವೆಂಕಟಪ್ಪ (2022). ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: *ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರೀಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 3(5). ಪು.ಸಂ.* 1–8

ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ದೇಶೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕು ಆದರೆ ನೀತಿಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪಕ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ, ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು, ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾಂತರ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಭೂ–ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ವೇಗವಾಗಿ ಬೇಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭಾವ್ಯ ವಲಯವಾಗಿದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಕೊಯ್ಲು ನಿರ್ಮಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತನ್ನದೆಯಾದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸಬು ಕೃಷಿಯಾಗಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶತ 70% ರಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಹಿಯಾದ ಹಾಗೂ ರುಚಿಕರವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿಯೂ ಒಂದು. ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಪ್ರಕಾರ ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಮೂಲಕ ಮೊಘಲರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಹಲವಾರು ತಳಿಗಳನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ದೇಶ–ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಜಾಗತಿಕ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಾಮರ್ಶೆ

ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪದಾನೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿದ್ದು, ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮಹೇಶ್ ಎಂ ಗೌಡರ್ (2020) ಇವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರುಚಿಕರವಾದ ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನ ನಂತರದ ರೋಗಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಳುವರಿ ಶೇ.35ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿರುವುದರಿಂದ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಕಷ್ಟ ಎದುರಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ 13,400 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದ್ರಾಕ್ಷಿ ತೋಟ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ತೋಟವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ರುಚಿ ಮತ್ತು ರುಚಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.

ಶಿವಕುಮಾರ್ (2018) ಇವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ರಾಜವಂಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಬಿಜಾಪುರವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳಾದ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ರೌಜಾ ಮತ್ತು ಬಾರಾ ಕಮಾನ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಇದು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ದಾಳಿಂಬೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು 18ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೂ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ

ನಿಜಾಮರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು 1980ರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಿಂದ ದಾಳಿಂಬೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದರು. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳು ಸಿಹಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಹುಳಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಅವರ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ಕಹಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ದೀರ್ಘವಾದ ಶುಷ್ಕ ಕಾಟ, ಅಕಾಲಿಕ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಆಲಿಕಲ್ಲು ಮಳೆ, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದ ಕಾಯಿಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಒಲವು ಮಾಡುವುದು ರೈತರಿಗೆ ದುಃಸ್ವಪ್ನದ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ (2013) ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಿಜಾಪುರ ಈಗ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ನೀಡುವ ಕಹಿ ರುಚಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಈಗ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25,000 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಚಿಂತೆಗೀಡು ಮಾಡಿದೆ."ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ ಎಕರೆಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ, ಬಂಡವಾಳ ವಾಪಸ್ ಪಡೆಯಲು ಬೆಳೆಗಾರ ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಾಯಬೇಕು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ರೈತ ಸೂಪ್‌ನಲ್ಲಿ"ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕುಸಿದಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಾರರು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮತ್ತು ಕಾಲುವೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸತತ ಬರಗಾಲದಿಂದ ರೈತರ ಸಂಕಷ್ಟ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ರೈತರು ರಫ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಅವರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರು ಎಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಅಸಹಾಯಕ ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಹಿಂಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಜುನಾಥ ಕೊಣಸೂರು (2020) ರವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 31 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆ ಇದೆ. ಶೇ.90ರಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಜಯಪುರ (15,000 ಹೆಕ್ಟೇರ್), ಬಾಗಲಕೋಟೆ (3500 ಹೆಕ್ಟೇರ್), ಬೆಳಗಾವಿ (2700 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕಲಬುರಗಿ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಯಾದಗಿರಿ, ಗದಗ, ಯಾದಗಿರಿ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ರೋಗ ಬಂದು ಶೇ.60 ರಷ್ಟು ಫಸಲು ಬಾರದ ಸ್ಥಿತಿ ರೈತರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಬರ, ಇಲ್ಲವೇ ಮಳೆಯಿಂದ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಪದೇ ಪದೇ ಹಾನಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಸಲ ಕೊರೋನಾದಿಂದ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸಮಸ್ಯೆ, ಬೇಡಿಕೆ ಕುಸಿತದಿಂದ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾರಾಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ 1300 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಎಕರೆ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1.50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು. ಆದರೆ ತೇವಾಂಶದಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಗೆ ರೋಗ ಆವರಿಸಿದೆ. ಬೆಳೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಬೆಳೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರೈತರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಔಷಧಿ ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಮಳೆ, ಮೋಡದಿಂದಾಗಿ ಔಷಧಿ ಹೊಡೆದರೂ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಿಸಿಲೇ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂ. ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ

ಬಾರ್ಗವ್ ಮತ್ತು ಹೇಮಂತ್ (2011) ರವರು ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಎಂಬ ಅಧ್ಯಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯೂ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದು, ಅದು ಕೇವಲ ನೀರಾವರಿ ಕಡಿಮೆ

ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುವದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನದ ಕಲಬೆರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಏರಿಳಿತಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ನೇರ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕುರಿತ ಅಂಕಿ–ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
- ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೈಪಿಡಿ ಮತ್ತು ವರದಿ, ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ ಮುಂತಾದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ವಿಜಯಪುರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 19,711 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 3.21 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಕೃಷ್ಣಾ ಕಣಿವೆ (ಕೃಷ್ಣಾ ವ್ಯಾಲಿ)

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ಕಣಿವೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವಿಭಜಿತ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 200 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಬಿಸಿಲು ದಿನಗಳು ಮತ್ತು ತಂಪಾದ ವಾತಾವರಣ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಹೊರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ರಫ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.

ನಂದಿ ಕಣಿವೆ (ನಂದಿ ವ್ಯಾಲಿ)

ಬೆಂಗಳೂರು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನಂದಿ ಬೆಟ್ಟದ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಂದಿ ಕಣಿವೆ ಎಂದು

ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ 'ಬೆಂಗಳೂರು ಬ್ಲ್ಯೂ' ಎಂಬ ತಳಿ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಈಗಿನ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ 'ವೈನ್' ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ:1 ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಕ್ರ.ಸಂ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)	ಉತ್ಪಾದನೆ(ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)	ಇಳುವರಿ	ಮೌಲ್ಯ (ಲಕ್ಷ ರೂ)
1	ಬ.ಬಾಗೇವಾಡಿ	145	2175	15	152.25
2	ವಿಜಯಪುರ	7529	110535	14.68	7737.45
3	ಇಂಡಿ	696	10050	14.44	703.5
4	ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	26	390	15	27.3
5	ಸಿಂದಗಿ	136	2040	15	142.8
	ಒಟ್ಟು	**8532**	**125190**	**14.67**	**8763.3**

ಮೂಲ: ಬಿಜಾಪುರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ

ಚಾರ್ಟ್–1 ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ

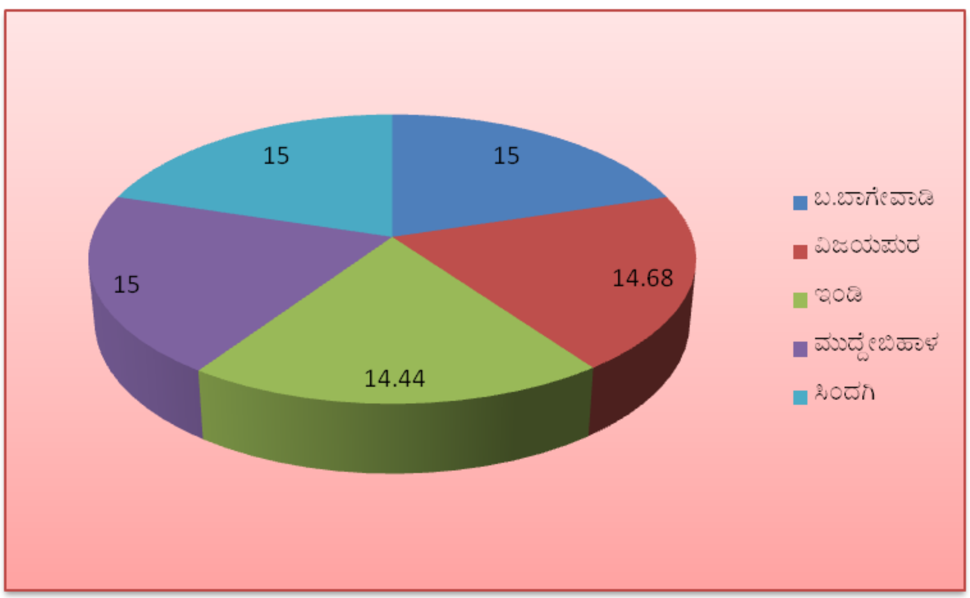

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 1 ರಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿದಂತೆ ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ತಾಲೂಕುಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ, ವಿಜಯಪುರ, ಇಚಿಡಿ, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ, ಸಿಂದಗಿ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ತಾಲೂಕು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು 7,529 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು 1,10,535 ಟನ್ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು. ಇಂಡಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು 696 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು 10,050 ಟನ್ 703.5 ಲಕ್ಷ ಮೌಲ್ಯದ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು 145 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು 2175 ಟನ್ 152.25 ಲಕ್ಷ ಮೌಲ್ಯದ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.ಸಿಂದಗಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು 136 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು 2040 ಟನ್ 142.8 ಲಕ್ಷ ಮೌಲ್ಯದ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು 26 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು 390 ಟನ್ 27.3 ಲಕ್ಷ ಮೌಲ್ಯದ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ

ಕೋಷ್ಟಕ:2 ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ

ವರ್ಷ	ಕರ್ನಾಟಕ		ಭಾರತ		ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲು
	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)	ಉತ್ಪಾದನೆ (ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)	ಉತ್ಪಾದನೆ (ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)	
2000–1	6.5	145.2	32.4	668.2	21.73002
2001–2	5.8	141.7	34.038.8	653.2	21.6932
2002–3	5.8	128.5	42.1	702.5	18.29181
2003–4	5.2	157.1	40.1	405.5	38.74229
2004–5	5.4	162	45.2	592.5	27.34177
2005–6	6.5	196	38.8	672.9	29.12766
2006–7	7.7	113.7	42.1	603.6	18.83698
2007–8	7.7	123.2	35.6	1134.6	10.85845
2008–9	12.1	307.7	42.9	1080.2	28.48547
2009–10	8.2	144.4	40.8	1082.7	13.33703
2010–11	8.5	152.3	42.6	1137.4	13.39019
2011–12	8.4	140.5	44.3	1100	12.77273
2012–13	12	154.2	60	1003.6	15.36469
2013–14	––	302.39	––	2585.35	11.69629

ಮೂಲ: ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಚಾರ್ಟ್ 2: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ

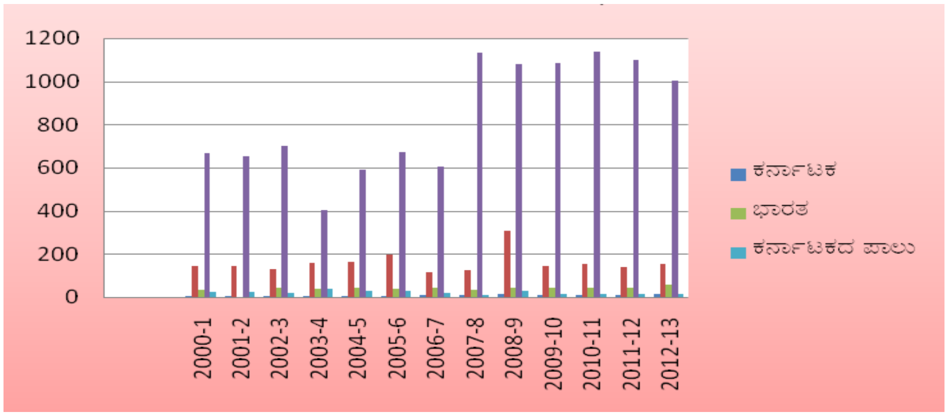

ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳು ಸಿಹಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಹುಳಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಅವರ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಈ ಹಣ್ಣುಗಳು ಕಹಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ದೀರ್ಘವಾದ ಶುಷ್ಕ ಕಾಟ, ಅಕಾಲಿಕ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಆಲಿಕಲ್ಲು ಮಳೆ, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದ ಕಾಯಿಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಒಲವು ಮಾಡುವುದು ರೈತರಿಗೆ ದುಃಸ್ವಪ್ನದ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಚಿಂತೆಗೀಡು ಮಾಡಿದೆ. ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ ಎಕರೆಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ, ಬಂಡವಾಳ ವಾಪಸ್ ಪಡೆಯಲು ಬೆಳೆಗಾರ ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಾಯಬೇಕು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ರೈತ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಾರೋಪ

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗರರು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಹಲವು ತಳಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿಯ ಮೂಲಕ ಆದಾಯ ಗಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ/ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಮಂಜುನಾಥ ಕೊಣಸೂರು. (2020, ಏಪ್ರಿಲ್ 20). ವಿಜಯಪುರದ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಗಾರನಿಗೆ ಶಾಪವಾದ ಮಳೆ: ಫಸಲು ಕೈಗೆ ಸಿಗೋದೇ ಡೌಟು..!,ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ, ವಿಜಯಪುರ. ಪು.ಸಂ.9

- ಮಹೇಶ್ ಎಂ ಗೌಡರ್. (2020, ಜನವರಿ, 26). ವಿಜಯಪುರ ಗ್ರೇಪ್ಸ್ ಕಲ್ಟಿವೇಟರ್ಸ್ ಸೆಟ್ ಟು ಫೇಸ್ ಸೋರ್ ಸೀಸನ್. ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸಪ್ರೆಸ್, ಕರ್ನಾಟಕ. ಪು.ಸಂ.6
- ವಿದ್ಯಾ ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ, (2013, ಪೆಬ್ರುವರಿ 5) ಬಿಜಾಪುರ್ ಗ್ರೇಪ್ಸ್ ಗ್ರೋವರ್ಸ್ ಇನ್ ಡೈರ್ ಸ್ಟ್ರೇಟ್ಸ್, ಬ್ಯುಸಿನೆಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ಸ್, ವಿಜಯಪುರ. ಪು.ಸಂ. 7
- ವೆಂಕಟೇಶ್, ಜಿ ಕೆ. (2015). ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಹಣ್ಣಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ, ಕೃಷಿ ಪೇಟೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.
- ಶಿರಾಳಶೆಟ್ಟಿ ಎ.ಎಸ್. & ಮಹೇಶ್ ಹಡಪದ. (2016). ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಂಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಗ್ರೇಪ್ಸ್ ಕಲ್ಟಿವೇಟರ್ಸ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ: ಎ ಸ್ಟಡಿ ಆಫ್ ಬಿಜಾಪುರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಅಪ್ಲೈಡ್ ರೀಸರ್ಚ, ಧಾರವಾಡ್.
- ಶಿವಕುಮಾರ್, ಕೆ. (2018, ಏಪ್ರೀಲ್ 30). ಗ್ರೋವರ್ಸ್ ಸೀ ರೆಡ್ ಗ್ರೇಪ್ಸ್ ಟರ್ನ್ ಬಿಟ್ಟರ್ ಇನ್ ವಿಜಯಪುರ, ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸಪ್ರೆಸ್, ಕರ್ನಾಟಕ. ಪು.ಸಂ.6